

Практична робота № 1
Тема **ВЗАЄМОВІДНОСИНИ ЛЮДИНИ І БІОСФЕРИ**

Завдання 1.

Чому так відбулося, що Людина довела Біосферу до майже непридатного для життя стану?

Розгляньте взаємовідносини Людини і Біосфери у «світлі еволюції», а саме виходячи з еволюційного розвитку функціональної ролі Людини в Біосфері. Функціональна роль Людини в даному випадку необхідно розглянути з позиції *продуцентів, консументів та деструкторів*.

Відповідь обґрунтуйте, наведіть приклади та зробіть узагальнення.

Завдання 2. (Маніфест еколога).

Поясніть на певних загальновідомих прикладах чому майбутні фахівці Екології повинні виконувати екологічні постулати за Реймерсом (**наше ні або наше так**).

Відповідь обґрунтуйте, наведіть приклади та зробіть узагальнення.

Теоретичні відомості

Природа. Тисячоріччями ми боролися з нею, скоряли її, перетворювали, нещадно знищували. Ми співали гімни тим, хто позбавляв нас єства Матері-Природи, що родила людство, тієї Матері, що дотепер терпляче годує нерозумного сина, дає життя новим поколінням людей.

Тисячоріччями ми лицемірно волали: «Люби ближнього!», демагогічно міркували про благо для усіх. І стільки ж років знищували собі подібних, середовище життя людства – саму основу його існування. Нас не бентежив навіть шлях до самогубства в результаті глобальної війни чи екологічного апокаліпсиса. Ми не бачили, не хотіли бачити, що, куючи зброю, не тільки виринаємо шматок з рота голодної дитини, жінки, старого, але скорочуємо, а може бути, і лишаємо людство майбутнього.

У захваті від боротьби з природою й тими, хто мислив інакше, ми пропустили дві великі істини. Перша – та, що людство існує і розвивається за рахунок природи. Нерозумно рубати гіляку, на якій сидиш. Друга в тому, що зовсім не протиборство, а взаємодопомога – основа всього сущого на Землі. Вона первинна, боротьба вторинна. Не злі відьми, а добрі феї продовжують життя.

Поки люди билися за шматок хліба, їх можна було ще простити. Коли ж вони намагаються утопити корабель, на якому усі разом пливуть по океані небуття, – прощення їм немає. Адже до обітованого берега не добереться ніхто. І не допоможе нам ні цар, і ні герой. Лише загальними зусиллями можливо прийти до благополуччя.

Ми створювали собі богів і ідолів, ішли від язичницького шанування сил Землі. Наприкінці цього ми схилили голову перед бовваном техніки, не помітивши, що вже не колишня, а змінена нами природа тисне на нас.

Кинутий нами бумеранг повертається. Ми самі занесли меч над власною головою.

Мільйони транзисторів не замінять шматка хліба голодному, мільярд телевізорів не врятує від спраги, трильйон автомашин не дасть ковтка повітря людині, що задихається. Умерти під горою технічних брязкіток – доля лише жадібних дурнів.

Викидати 98% використаної природної речовини і споживати з нього не більш двох – не краща стратегія розвитку.

Пестициди знищують не тільки шкідників. Вони загрожують усьому живому на Землі і, насамперед, людині. Хімізація сільського господарства веде у безвихідь. Отут війна з природою програна. Потрібні нові шляхи до достатку.

Усі хімічні забруднення середовища життя ведуть у нікуди: до людських хвороб і руйнування природи. Вони не припустимі. З хімією потрібна обережність, обережність і ще раз обережність. Неприродне є нерозумним – така мудрість століть.

Фізика Землі повинна бути незмінною. Атом війни – це вічна зима смерті, що спопеляє планету ураган. Мирний атом непотрібен у кожному будинку. Нехай він залишається в стінах ядерних реакторів.

Шум – ворог номер один. Він фізичний наркотик, калічить тіло і душу. Тиша потрібна світу. Тиша – це розмова з Богом.

Радіохвилі несуть одну інформацію і руйнують іншу – генетичну. Вони здатні знищити банк даних життя. Їм місце лише в закритих каналах зв'язку.

Світовий смітник і стічна яма – Океан – вже задихається від бруду, втрачає здатність до самоочищення. У наших інтересах зберегти його чистоту.

Артерії планети – ріки – не повинні спухати склеротичними тромбами. Вода – кров Землі – повинна текти кришталевими струменями, а не гнити в брудних клоаках.

Венозна кров біжить до серця, артеріальна від нього. Бажаючий повертати потоки назад – спробуй спочатку на собі!

Ґрунт – шкіра Землі. Ерозія її руйнує, хімікати труять, смітники душать. Без ґрунту немає і не буде процвітання.

Без «братів наших менших» ми не можемо існувати. У сумному світі одних клопів і тарганів людина приречена на загибель. Мережа життя єдина, і вона – її ланка.

Біотехнологія – велике досягнення. Але і вона несе із собою масу загроз. Закон екології говорить: знищуючи шкідливе, ми викликаємо до життя інше, може бути не менш шкідливе; породжуючи нове, ми витісняємо старе, можливо, більш потрібне усім нам. Це старе може бути і генетичною спадщиною предків, тобто тим, що тільки і дає здатність жити.

Лише природна чиста їжа – запорука міцного здоров'я.

Місткість космічного корабля «Земля» не нескінченна. Потрібно тверезо думати, як нагодувати, напоїти, де оселити і де дати відпочити кожному громадянину Землі. Простір – теж ресурс.

Безмірні можливості планети – нерозумний і шкідливий міф. Ми живемо на малому космічному тілі, будь-яка частина якого не може бути нескінченною.

Політ у космос – гарячкове марення технократа. Щастя на Землі не замінять космічні мандрівки. Землеруйнівників чекає неминуча загибель: Земля у Всесвіті тільки одна, і лише на ній може жити людина. Мрія про завоювання Космосу – те саме, що мрія про світове панування. Розумний принцип: космос для Землі, а не Земля для космосу.

Такі реалії.

Не природі потрібен наш захист. Це нам необхідно її заступництво: чисте повітря – щоб дихати; криштальна вода – щоб пити; уся природа – щоб жити. Вона – Природа – була і завжди буде сильніша людини, тому що вона її породила. Вона лише мить у її житті. Природа ж вічна і нескінченна. Людина для неї деталь. Вона для неї – все. А тому – не шкодь!

Наше НІ:

- 1) будь-яким війнам;
- 2) будь-яким битвам із Природою, під якими б личинами благородного перетворення вони не ховалися;
- 3) безграмотному технократизму і волюнтаризму в природокористуванні;
- 4) нерозумному економізму;
- 5) легким перемогам в демографії;
- 6) технократичному гігантизму, що завжди передвіщає початок кінця;
- 7) усьому тому, що кон'юнктурне і не обіцяє реальних економічних, соціальних і екологічних вигод на перспективу сторічч, і тільки в цій єдиній сукупності благ, а не інакше;
- 8) усьому тому, що загрожує біосфері Землі, загрожує людям, кожній
- 9) людині та всім людям в цілому.

Наше ТАК:

- 1) миру і спокою;
- 2) любові і повазі до Природи – фундаменту й умові людського життя;
- 3) збереженню біосфери того типу, у якій виникла і розвивалася Людина розумна;
- 4) максимальному збереженню видів живого, місць їх життя, усій природоохоронній політиці;
- 5) увазі до людини – до мене і до тебе, до нього і до кожного;
- 6) ресурсозберігаючим, заощадливим і маловідходним технологіям;
- 7) «замкнутим» циклам виробництва;
- 8) мініатюрним виробам;
- 9) новим біологізованим шляхам розвитку сільського господарства;
- 10) заводам без диму, фабрикам без отруйних стоків, автомашинам без задушливого вихлопу;
- 11) тиші;
- 12) тверезій демографічній стратегії;
- 13) розуму і науці, обережності і мудрості;
- 14) екологічній культурі.